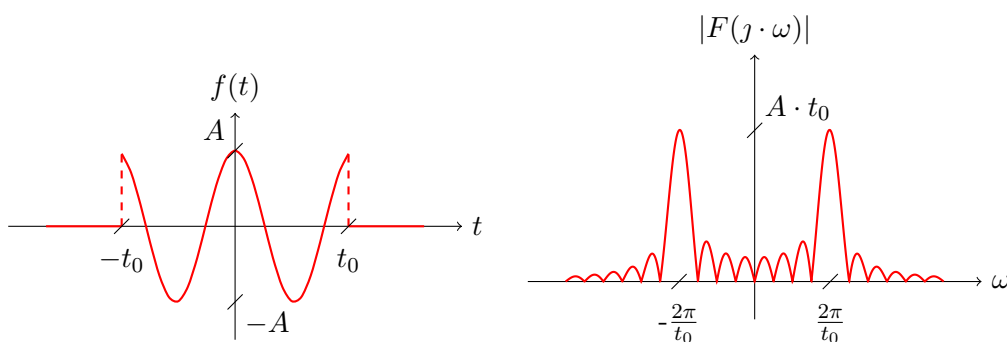

Teoria Sygnałów w zadaniach

$$f(t) = A \cdot \Pi\left(\frac{t}{2 \cdot t_0}\right) \cdot \cos\left(\frac{2\pi}{t_0} \cdot t\right)$$

$$F(j\omega) = A \cdot t_0 \cdot [\text{Sa}(\omega \cdot t_0 + 2\pi) - \text{Sa}(\omega \cdot t_0 - 2\pi)]$$

Tomasz Grajek, Krzysztof Wegner

29 kwietnia 2020

POLITECHNIKA POZNAŃSKA
Wydział Informatyki i Telekomunikacji
Instytut Telekomunikacji Multimedialnej

pl. M. Skłodowskiej-Curie 5
60-965 Poznań

www.et.put.poznan.pl
www.multimedia.edu.pl

Copyright © Krzysztof Wegner, 2019

Wszelkie prawa zastrzeżone

ISBN 978-83-939620-1-3

Wydrukowano w Polsce

Rozdział 1

Podstawowe własności sygnałów

1.1 Podstawowe parametry i miary sygnałów ciągłych

1.1.1 Wartość średnia

1.1.2 Energia sygnału

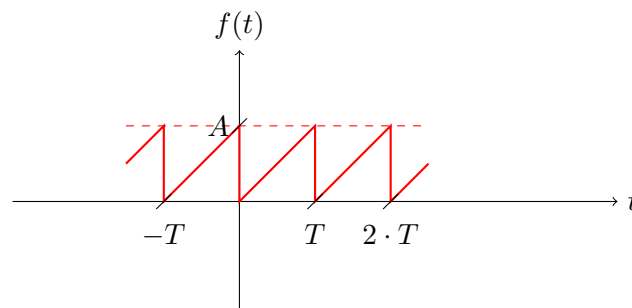
1.1.3 Moc i wartość skuteczna sygnału

Rozdział 2

Analiza sygnałów okresowych za pomocą szeregów ortogonalnych

2.1 Trygonometryczny szereg Fouriera

Zadanie 1. Wyznacz współczynniki trygonometrycznego szeregu Fouriera dla okresowego sygnału $f(t)$ przedstawionego na rysunku

W pierwszej kolejności należy ustalić wzór funkcji przedstawionej na rysunku. Jest to funkcja przedziałowa. W pierwszym okresie możemy ją opisać ogólnym równaniem prostej:

$$f(t) = a \cdot t + b \quad (2.1)$$

W pierwszym okresie wykres funkcji jest prostą przechodzącą przez dwa punkty: $(0, 0)$ oraz (T, A) . Możemy więc napisać układ równań rozwiązać go i znaleźć nieznane parametry a i b .

$$\begin{cases} 0 = a \cdot 0 + b \\ A = a \cdot T + b \end{cases} \quad \begin{cases} 0 = b \\ A = a \cdot T + b \end{cases} \quad \begin{cases} 0 = b \\ A = a \cdot T + 0 \end{cases}$$

$$\begin{cases} 0 = b \\ \frac{A}{T} = a \end{cases}$$

A więc funkcję przedstawioną na rysunku, w pierwszy okresie można opisać wzorem

$$f(t) = \frac{A}{T} \cdot t$$

I ogólniej całą funkcję można wyrazić następującym wzorem

$$f(t) = \frac{A}{T} \cdot (t - k \cdot T) \wedge k \in \mathbb{Z}$$

Współczynnik a_0 wyznaczamy ze wzoru

$$a_0 = \frac{1}{T} \int_T f(t) \cdot dt \quad (2.2)$$

Podstawiamy do wzoru wzór naszej funkcji w pierwszym okresie $k = 0$

$$\begin{aligned} a_0 &= \frac{1}{T} \int_T f(t) \cdot dt = \\ &= \frac{1}{T} \int_0^T \frac{A}{T} \cdot t \cdot dt = \\ &= \frac{A}{T^2} \int_0^T t \cdot dt = \\ &= \frac{A}{T^2} \cdot \frac{1}{2} \cdot t^2 \Big|_0^T = \\ &= \frac{A}{T^2} \cdot \frac{1}{2} \cdot (T^2 - 0^2) = \\ &= \frac{A}{T^2} \cdot \frac{1}{2} \cdot T^2 = \\ &= \frac{A}{2} \end{aligned}$$

Wartość współczynnika a_0 wynosi $\frac{A}{2}$

Współczynnik a_k wyznaczamy ze wzoru

$$a_k = \frac{2}{T} \int_T f(t) \cdot \cos\left(k \cdot \frac{2\pi}{T} \cdot t\right) \cdot dt \quad (2.3)$$

Podstawiamy do wzoru wzór naszej funkcji w pierwszym okresie $k = 0$

$$\begin{aligned} a_k &= \frac{2}{T} \int_T f(t) \cdot \cos\left(k \cdot \frac{2\pi}{T} \cdot t\right) \cdot dt = \\ &= \frac{2}{T} \int_0^T \frac{A}{T} \cdot t \cdot \cos\left(k \cdot \frac{2\pi}{T} \cdot t\right) \cdot dt = \\ &= \frac{2 \cdot A}{T^2} \int_0^T t \cdot \cos\left(k \cdot \frac{2\pi}{T} \cdot t\right) \cdot dt = \\ &= \left\{ \begin{array}{ll} u &= t \\ du &= dt \end{array} \quad \begin{array}{ll} dv &= \cos\left(k \cdot \frac{2\pi}{T} \cdot t\right) \cdot dt \\ v &= \frac{T}{k \cdot 2\pi} \cdot \sin\left(k \cdot \frac{2\pi}{T} \cdot t\right) \end{array} \right\} = \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
&= \frac{2 \cdot A}{T^2} \cdot \left(t \cdot \frac{T}{k \cdot 2\pi} \cdot \sin \left(k \cdot \frac{2\pi}{T} \cdot t \right) \Big|_0^T - \int_0^T \frac{T}{k \cdot 2\pi} \cdot \sin \left(k \cdot \frac{2\pi}{T} \cdot t \right) \cdot dt \right) = \\
&= \frac{2 \cdot A}{T^2} \cdot \left(\left(T \cdot \frac{T}{k \cdot 2\pi} \cdot \sin \left(k \cdot \frac{2\pi}{T} \cdot T \right) - 0 \cdot \frac{T}{k \cdot 2\pi} \cdot \sin \left(k \cdot \frac{2\pi}{T} \cdot 0 \right) \right) + \frac{T^2}{(k \cdot 2\pi)^2} \cdot \cos \left(k \cdot \frac{2\pi}{T} \cdot t \right) \Big|_0^T \right) = \\
&= \frac{2 \cdot A}{T^2} \cdot \left(\frac{T^2}{k \cdot 2\pi} \cdot \sin \left(k \cdot \frac{2\pi}{T} \cdot T \right) + \frac{T^2}{(k \cdot 2\pi)^2} \cdot \left(\cos \left(k \cdot \frac{2\pi}{T} \cdot T \right) - \cos \left(k \cdot \frac{2\pi}{T} \cdot 0 \right) \right) \right) = \\
&= 2 \cdot A \cdot \left(\frac{1}{k \cdot 2\pi} \cdot \sin(k \cdot 2\pi) + \frac{1}{(k \cdot 2\pi)^2} \cdot (\cos(k \cdot 2\pi) - \cos(0)) \right) = \\
&= 2 \cdot A \cdot \left(\frac{1}{k \cdot 2\pi} \cdot 0 + \frac{1}{(k \cdot 2\pi)^2} \cdot (1 - 1) \right) = \\
&= 2 \cdot A \cdot \left(0 + \frac{1}{(k \cdot 2\pi)^2} \cdot 0 \right) = \\
&= 2 \cdot A \cdot 0 = \\
&= 0
\end{aligned}$$

Wartość współczynnika a_k wynosi 0

Współczynnik b_k wyznaczamy ze wzoru

$$b_k = \frac{2}{T} \int_T f(t) \cdot \sin \left(k \cdot \frac{2\pi}{T} \cdot t \right) \cdot dt \quad (2.4)$$

Podstawiamy do wzoru wzór naszej funkcji w pierwszym okresie $k = 0$

$$\begin{aligned}
b_k &= \frac{2}{T} \int_T f(t) \cdot \sin \left(k \cdot \frac{2\pi}{T} \cdot t \right) \cdot dt = \\
&= \frac{2}{T} \int_0^T \frac{A}{T} \cdot t \cdot \sin \left(k \cdot \frac{2\pi}{T} \cdot t \right) \cdot dt = \\
&= \frac{2 \cdot A}{T^2} \int_0^T t \cdot \sin \left(k \cdot \frac{2\pi}{T} \cdot t \right) \cdot dt = \\
&= \left\{ \begin{array}{l} u = t \quad dv = \sin \left(k \cdot \frac{2\pi}{T} \cdot t \right) \cdot dt \\ du = dt \quad v = -\frac{T}{k \cdot 2\pi} \cdot \cos \left(k \cdot \frac{2\pi}{T} \cdot t \right) \end{array} \right\} = \\
&= \frac{2 \cdot A}{T^2} \cdot \left(-t \cdot \frac{T}{k \cdot 2\pi} \cdot \cos \left(k \cdot \frac{2\pi}{T} \cdot t \right) \Big|_0^T + \int_0^T \frac{T}{k \cdot 2\pi} \cdot \cos \left(k \cdot \frac{2\pi}{T} \cdot t \right) \cdot dt \right) = \\
&= \frac{2 \cdot A}{T^2} \cdot \left(- \left(T \cdot \frac{T}{k \cdot 2\pi} \cdot \cos \left(k \cdot \frac{2\pi}{T} \cdot T \right) - 0 \cdot \frac{T}{k \cdot 2\pi} \cdot \cos \left(k \cdot \frac{2\pi}{T} \cdot 0 \right) \right) + \frac{T^2}{(k \cdot 2\pi)^2} \cdot \sin \left(k \cdot \frac{2\pi}{T} \cdot t \right) \Big|_0^T \right) = \\
&= \frac{2 \cdot A}{T^2} \cdot \left(- \left(\frac{T^2}{k \cdot 2\pi} \cdot \cos(k \cdot 2\pi) \right) + \frac{T^2}{(k \cdot 2\pi)^2} \cdot \left(\sin \left(k \cdot \frac{2\pi}{T} \cdot T \right) - \sin \left(k \cdot \frac{2\pi}{T} \cdot 0 \right) \right) \right) = \\
&= 2 \cdot A \cdot \left(- \left(\frac{1}{k \cdot 2\pi} \cdot 1 \right) + \frac{1}{(k \cdot 2\pi)^2} \cdot (\sin(k \cdot 2\pi) - \sin(0)) \right) = \\
&= 2 \cdot A \cdot \left(-\frac{1}{k \cdot 2\pi} + \frac{1}{(k \cdot 2\pi)^2} \cdot (0 - 0) \right) = \\
&= 2 \cdot A \cdot \left(-\frac{1}{k \cdot 2\pi} + \frac{1}{(k \cdot 2\pi)^2} \cdot 0 \right) =
\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
&= 2 \cdot A \cdot \left(-\frac{1}{k \cdot 2\pi} \right) = \\
&= -\frac{2 \cdot A}{k \cdot 2\pi} = \\
&= -\frac{A}{k \cdot \pi}
\end{aligned}$$

Wartość współczynnika b_k wynosi $-\frac{A}{k \cdot \pi}$

Ostatecznie współczynniki trygonometrycznego szeregu Fouriera dla funkcji przedstawionej na rysunku przyjmują wartości

$$\begin{aligned}
a_0 &= \frac{A}{2} \\
a_k &= 0 \\
b_k &= -\frac{A}{k \cdot \pi}
\end{aligned}$$

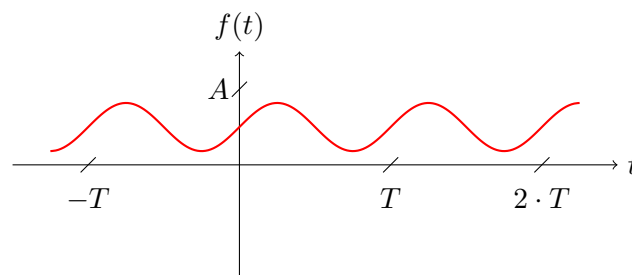
Możemy wyznaczyć kilka wartości współczynników a_k i b_k

k	1	2	3	4	5	6
a_k	0	0	0	0	0	0
b_k	$-\frac{A}{\pi}$	$-\frac{A}{2 \cdot \pi}$	$-\frac{A}{3 \cdot \pi}$	$-\frac{A}{4 \cdot \pi}$	$-\frac{A}{5 \cdot \pi}$	$-\frac{A}{6 \cdot \pi}$

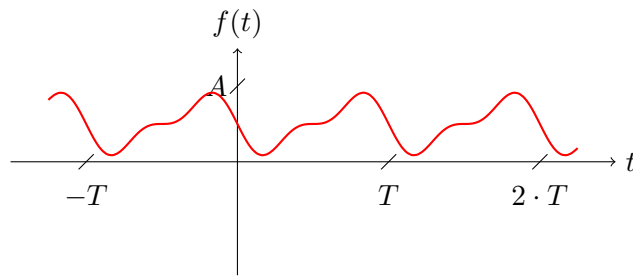
Podstawiając do wzoru aproksymacyjnego funkcje $f(t)$ możemy wyrazić jako

$$\begin{aligned}
f(t) &= a_0 + \sum_{k=1}^{\infty} \left[a_k \cdot \cos \left(k \cdot \frac{2\pi}{T} \cdot t \right) + b_k \cdot \sin \left(k \cdot \frac{2\pi}{T} \cdot t \right) \right] \\
f(t) &= \frac{A}{2} + \sum_{k=1}^{\infty} \left[\left(-\frac{A}{k \cdot \pi} \right) \cdot \sin \left(k \cdot \frac{2\pi}{T} \cdot t \right) \right]
\end{aligned} \tag{2.5}$$

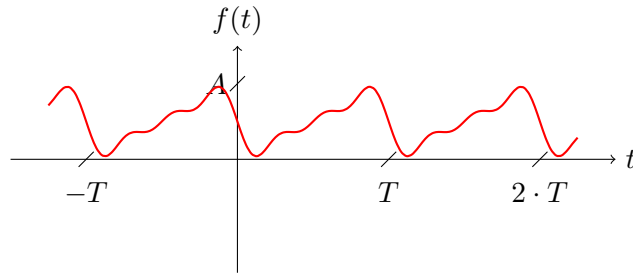
W przypadku sumowania do $k_{max} = 1$ otrzymujemy

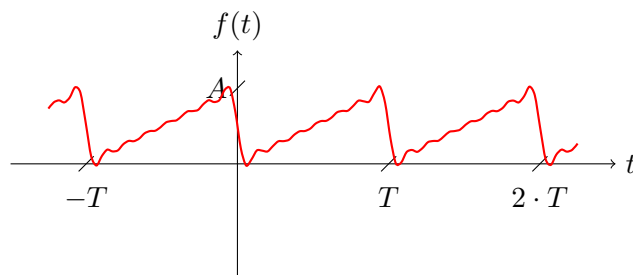
W przypadku sumowania do $k_{max} = 2$ otrzymujemy

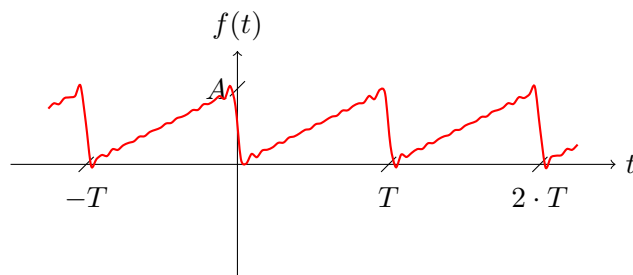
W przypadku sumowania do $k_{max} = 3$ otrzymujemy

W przypadku sumowania do $k_{max} = 7$ otrzymujemy

W przypadku sumowania do $k_{max} = 11$ otrzymujemy

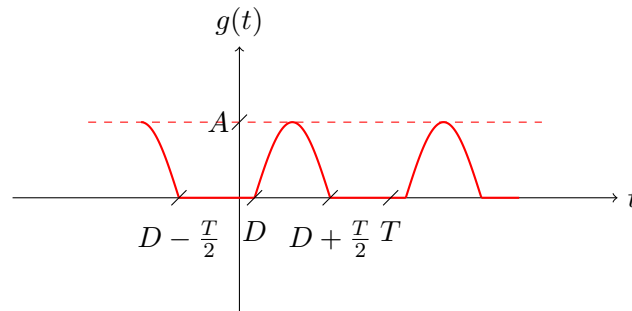

W granicy sumowania do $k_{max} = \infty$ otrzymujemy oryginalny sygnał.

2.2 Zespolony szeregu Fouriera

Zadanie 1. Wyznacz współczynniki zespolonego szeregu Fouriera dla okresowego sygnału $g(t)$ przedstawionego na rysunku. Wykorzystaj własności szeregu Fouriera oraz współczynniki zespolonego szeregu Fouriera wyznaczone w zadaniu ??

W pierwszej kolejności należy opisać sygnał za pomocą wzoru.

$$f(x) = \begin{cases} A \cdot \sin\left(\frac{12\pi}{T} \cdot t\right) & t \in \left(0 + k \cdot T; \frac{T}{2} + k \cdot T\right) \\ 0 & t \in \left(\frac{T}{2} + k \cdot T; T + k \cdot T\right) \end{cases} \wedge k \in \mathbb{Z} \quad (2.6)$$

Można zauważyć iż sygnał $g(t)$ jest z modulowaną wersją sygnału $f(t)$ z zadania ??

$$\begin{aligned} g(t) &= f(t) \cdot \sin\left(\frac{12\pi}{T} \cdot t\right) \\ &= \left\{ \sin(x) = \frac{e^{j \cdot x} - e^{-j \cdot x}}{2 \cdot j} \right\} = \\ &= f(t) \cdot \frac{e^{j \cdot \frac{12\pi}{T} \cdot t} - e^{-j \cdot \frac{12\pi}{T} \cdot t}}{2 \cdot j} \\ &= \frac{1}{2 \cdot j} \left(f(t) \cdot e^{j \cdot \frac{12\pi}{T} \cdot t} - f(t) \cdot e^{-j \cdot \frac{12\pi}{T} \cdot t} \right) \end{aligned}$$

Współczynniki zespolonego szeregu Fouriera F_k dla sygnału $f(t)$ wyznaczone w zadaniu ?? wynoszą:

$$\begin{aligned} F_0 &= \frac{A}{2} \\ F_k &= j \cdot \frac{A}{k \cdot 2\pi} \cdot \left((-1)^k - 1 \right) \end{aligned}$$

Korzystając z twierdzenia o modulacji można wyznaczyć współczynniki G_k na podstawie współczynników F_k sygnału $f(t)$ jako:

$$\begin{aligned} g^1(t) &= f(t) \cdot e^{j \cdot \frac{2\pi}{T} \cdot k_0 \cdot t} \\ G_k^1 &= F_{k-k_0} \end{aligned}$$

W przypadku analizowanego sygnału twierdzenie o modulacji należy zastosować dwa razy

$$\begin{aligned}
g(t) &= \frac{1}{2 \cdot j} f(t) \cdot e^{j \frac{2\pi}{T} \cdot k_0^1 \cdot t} - \frac{1}{2 \cdot j} f(t) \cdot e^{j \frac{2\pi}{T} \cdot k_0^2 \cdot t} \\
g(t) &= g^1(t) - g^2(t) \\
G_k &= G_k^1 - G_k^2 \\
G_k &= \frac{1}{2 \cdot j} \left(F_{k-k_0^1} - F_{k-k_0^2} \right)
\end{aligned}$$

W obu przypadkach funkcja $f(t)$ mnożona jest przez czynnik $e^{j \frac{12\pi}{T} \cdot t}$ (z uwzględnieniem zmiany znaku). Z tego czynnika można wydzielić wartość k_0^1 i k_0^2 .

$$\begin{aligned}
e^{j \frac{12\pi}{T} \cdot t} &= e^{j \frac{2 \cdot \text{cdot} 6\pi}{T} \cdot t} \\
&= e^{j \frac{2\pi}{T} \cdot 6 \cdot t} \Rightarrow k_0^1 = 6
\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
e^{-j \frac{12\pi}{T} \cdot t} &= e^{-j \frac{2 \cdot \text{cdot} 6\pi}{T} \cdot t} \\
&= e^{-j \frac{2\pi}{T} \cdot 6 \cdot t} \\
&= e^{j \frac{2\pi}{T} \cdot (-6) \cdot t} \Rightarrow k_0^2 = -6
\end{aligned}$$

Wstawiając wartości współczynników F_k otrzymujemy

$$\begin{aligned}
G_k &= \frac{1}{2 \cdot j} \left(F_{k-k_0^1} - F_{k-k_0^2} \right) = \\
&= \frac{1}{2 \cdot j} \left(j \cdot \frac{A}{(k-k_0^1) \cdot 2\pi} \cdot \left((-1)^{k-k_0^1} - 1 \right) - j \cdot \frac{A}{(k-k_0^2) \cdot 2\pi} \cdot \left((-1)^{k-k_0^2} - 1 \right) \right) = \\
&= \left\{ \begin{array}{l} k_0^1 = 6 \\ k_0^2 = -6 \end{array} \right\} = \\
&= \frac{1}{2 \cdot j} \left(j \cdot \frac{A}{(k-6) \cdot 2\pi} \cdot \left((-1)^{k-6} - 1 \right) - j \cdot \frac{A}{(k-(-6)) \cdot 2\pi} \cdot \left((-1)^{k-(-6)} - 1 \right) \right) = \\
&= \frac{1}{2 \cdot j} \left(j \cdot \frac{A}{(k-6) \cdot 2\pi} \cdot \left((-1)^{k-6} - 1 \right) - j \cdot \frac{A}{(k+6) \cdot 2\pi} \cdot \left((-1)^{k+6} - 1 \right) \right) = \\
&= \frac{1}{2 \cdot j} \left(j \cdot \frac{A}{(k-6) \cdot 2\pi} \cdot \left((-1)^k \cdot (-1)^{-6} - 1 \right) - j \cdot \frac{A}{(k+6) \cdot 2\pi} \cdot \left((-1)^k \cdot (-1)^6 - 1 \right) \right) = \\
&= \frac{1}{2 \cdot j} \left(j \cdot \frac{A}{(k-6) \cdot 2\pi} \cdot \left((-1)^k \cdot 1 - 1 \right) - j \cdot \frac{A}{(k+6) \cdot 2\pi} \cdot \left((-1)^k \cdot 1 - 1 \right) \right) = \\
&= \frac{1}{2 \cdot j} \left(j \cdot \frac{A}{(k-6) \cdot 2\pi} \cdot \left((-1)^k - 1 \right) - j \cdot \frac{A}{(k+6) \cdot 2\pi} \cdot \left((-1)^k - 1 \right) \right) = \\
&= \frac{1}{2 \cdot j} \left(j \cdot \frac{A}{(k-6) \cdot 2\pi} - j \cdot \frac{A}{(k+6) \cdot 2\pi} \right) \cdot \left((-1)^k - 1 \right) = \\
&= \frac{1}{2 \cdot j} \cdot j \cdot \frac{A}{2\pi} \left(\frac{1}{k-6} - \frac{1}{k+6} \right) \cdot \left((-1)^k - 1 \right) = \\
&= \frac{A}{4\pi} \left(\frac{k+6}{(k-6) \cdot (k+6)} - \frac{k-6}{(k-6) \cdot (k+6)} \right) \cdot \left((-1)^k - 1 \right) =
\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
&= \frac{A}{4\pi} \left(\frac{k+6-k+6}{(k-6) \cdot (k+6)} \right) \cdot ((-1)^k - 1) = \\
&= \frac{A}{4\pi} \left(\frac{12}{k^2 - 36} \right) \cdot ((-1)^k - 1) = \\
&= \frac{A}{\pi} \left(\frac{3}{k^2 - 36} \right) \cdot ((-1)^k - 1) = \\
&= \frac{3 \cdot A}{\pi \cdot (k^2 - 36)} \cdot ((-1)^k - 1)
\end{aligned}$$

A więc współczynniki G_k dla sygnału $g(t)$ są równe $\frac{3 \cdot A}{\pi \cdot (k^2 - 36)} \cdot ((-1)^k - 1)$, dla $k \neq 6 \wedge k \neq -6$. Oznacza to iż współczynnik dla $k = 6$ i $k = -6$ musimy wyznaczyć jeszcze raz analizując dokładnie co podstawiamy. Zaczniemy od wyznaczenia G_6

$$\begin{aligned}
G_6 &= \frac{1}{2 \cdot j} (F_{6-k_0^1} - F_{6-k_0^2}) = \\
&= \left\{ \begin{array}{l} k_0^1 = 6 \quad k_0^2 = -6 \end{array} \right\} = \\
&= \frac{1}{2 \cdot j} (F_{6-6} - F_{6-(-6)}) = \\
&= \frac{1}{2 \cdot j} (F_0 - F_{6+6}) = \\
&= \frac{1}{2 \cdot j} (F_0 - F_{12})
\end{aligned}$$

A więc musimy podstawić wartość współczynników F_0 oraz F_{12}

$$\begin{aligned}
G_6 &= \frac{1}{2 \cdot j} (F_0 - F_{12}) = \\
&= \frac{1}{2 \cdot j} \left(\frac{A}{2} - j \cdot \frac{A}{12 \cdot 2\pi} \cdot ((-1)^{12} - 1) \right) = \\
&= \frac{1}{2 \cdot j} \cdot \frac{A}{2} - \frac{1}{2 \cdot j} \cdot j \cdot \frac{A}{12 \cdot 2\pi} \cdot ((-1)^{12} - 1) = \\
&= \frac{A}{4 \cdot j} - \frac{A}{12 \cdot 4\pi} \cdot (1 - 1) = \\
&= \frac{A}{4 \cdot j} - \frac{A}{12 \cdot 4\pi} \cdot (0) = \\
&= \frac{A}{4 \cdot j} - \frac{A}{12 \cdot 4\pi} \cdot 0 = \\
&= \frac{A}{4 \cdot j} - 0 = \\
&= \frac{A}{4 \cdot j}
\end{aligned}$$

Podobnie wyznaczmy współczynnik G_{-6}

$$\begin{aligned}
G_{-6} &= \frac{1}{2 \cdot j} (F_{-6-k_0^1} - F_{-6-k_0^2}) = \\
&= \left\{ \begin{array}{l} k_0^1 = 6 \quad k_0^2 = -6 \end{array} \right\} =
\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
&= \frac{1}{2 \cdot j} \left(F_{-6-6} - F_{-6-(-6)} \right) = \\
&= \frac{1}{2 \cdot j} (F_{-12} - F_{-6+6}) = \\
&= \frac{1}{2 \cdot j} (F_{-12} - F_0)
\end{aligned}$$

A więc musimy podstawić wartość współczynników F_{-12} oraz F_0

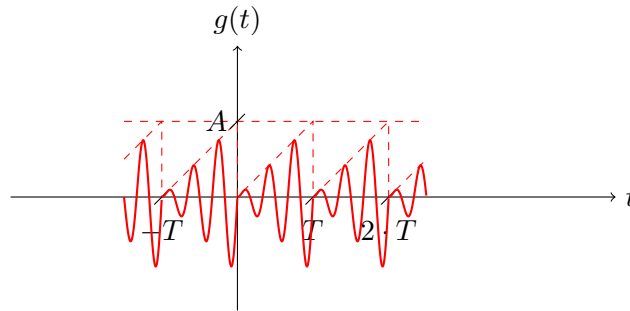
$$\begin{aligned}
G_6 &= \frac{1}{2 \cdot j} (F_{-12} - F_0) = \\
&= \frac{1}{2 \cdot j} \left(j \cdot \frac{A}{-12 \cdot 2\pi} \cdot ((-1)^{-12} - 1) - \frac{A}{2} \right) = \\
&= \frac{1}{2 \cdot j} \left(j \cdot \frac{A}{12 \cdot 2\pi} \cdot (1 - 1) - \frac{A}{2} \right) = \\
&= \frac{1}{2 \cdot j} \left(j \cdot \frac{A}{12 \cdot 2\pi} \cdot (0) - \frac{A}{2} \right) = \\
&= \frac{1}{2 \cdot j} \left(0 - \frac{A}{2} \right) = \\
&= \frac{1}{2 \cdot j} \left(-\frac{A}{2} \right) = \\
&= -\frac{1}{2 \cdot j} \cdot \frac{A}{2} = \\
&= -\frac{A}{4 \cdot j}
\end{aligned}$$

Można także zauważyć iż nie ma konieczności wyznaczania osobno wartości współczynnika dla $k = 0$, ponieważ można go wyznaczyć z ogólnego wzoru na G_k .

Ostatecznie współczynniki zespolonego szeregu Fouriera dla funkcji przedstawionej na rysunku przyjmują wartości.

$$\begin{aligned}
G_{-6} &= -\frac{A}{4 \cdot j} \\
G_6 &= \frac{A}{4 \cdot j} \\
G_k &= \frac{3 \cdot A}{\pi \cdot (k^2 - 36)} \cdot ((-1)^k - 1)
\end{aligned}$$

Zadanie 2. Wyznacz współczynniki zespolonego szeregu Fouriera dla okresowego sygnału $g(t)$ przedstawionego na rysunku. Wykorzystaj własności szeregu Fouriera oraz współczynniki zespolonego szeregu Fouriera wyznaczone w zadaniu 1

W pierwszej kolejności należy opisać sygnał w pierwszym okresie za pomocą wzoru.

$$g(x) = \frac{A}{T} \cdot t \cdot \sin\left(\frac{6\pi}{T} \cdot t\right) \quad (2.7)$$

Można zauważyć iż sygnał $g(t)$ jest z modulowaną wersją sygnału $f(t)$ z zadania 1

$$\begin{aligned} g(t) &= f(t) \cdot \sin\left(\frac{6\pi}{T} \cdot t\right) \\ &= \left\{ \sin(x) = \frac{e^{j \cdot x} - e^{-j \cdot x}}{2 \cdot j} \right\} = \\ &= f(t) \cdot \frac{e^{j \cdot \frac{6\pi}{T} \cdot t} - e^{-j \cdot \frac{6\pi}{T} \cdot t}}{2 \cdot j} \\ &= \frac{1}{2 \cdot j} \left(f(t) \cdot e^{j \cdot \frac{6\pi}{T} \cdot t} - f(t) \cdot e^{-j \cdot \frac{6\pi}{T} \cdot t} \right) \end{aligned}$$

Współczynniki trygonometrycznego szeregu Fouriera a_k i b_k dla sygnału $f(t)$ wyznaczone w zadaniu 1 wynoszą:

$$\begin{aligned} a_0 &= \frac{A}{2} \\ a_k &= 0 \\ b_k &= -\frac{A}{k \cdot \pi} \end{aligned}$$

Korzystając z zależności między współczynnikami F_k zespolonego szeregu Fouriera i współczynnikami a_k i b_k trygonometrycznego szeregu Fourier możemy wyznaczyć współczynniki F_k zespolonego szeregu Fouiera

$$\begin{aligned} F_0 &= a_0 \\ F_k &= a_k - j \cdot b_k \end{aligned}$$

a więc dla sygnału $f(t)$ z zadania 1 współczynniki zespolonego szeregu Fouriera wynoszą:

$$\begin{aligned}
 F_0 &= a_0 = \frac{A}{2} \\
 F_k &= a_k - j \cdot b_k = \\
 &= 0 - j \cdot \left(-\frac{A}{k \cdot \pi} \right) = \\
 &= j \cdot \frac{A}{k \cdot \pi}
 \end{aligned}$$

Korzystając z twierdzenia o modulacji można wyznaczyć współczynniki G_k na podstawie współczynników F_k sygnału $f(t)$ jako:

$$\begin{aligned}
 g^1(t) &= f(t) \cdot e^{j \frac{2\pi}{T} \cdot k_0 \cdot t} \\
 G_k^1 &= F_{k-k_0}
 \end{aligned}$$

W przypadku analizowanego sygnału twierdzenie o modulacji należy zastosować dwa razy

$$\begin{aligned}
 g(t) &= \frac{1}{2 \cdot j} f(t) \cdot e^{j \frac{2\pi}{T} \cdot k_0^1 \cdot t} - \frac{1}{2 \cdot j} f(t) \cdot e^{j \frac{2\pi}{T} \cdot k_0^2 \cdot t} \\
 g(t) &= g^1(t) - g^2(t) \\
 G_k &= G_k^1 - G_k^2 \\
 G_k &= \frac{1}{2 \cdot j} (F_{k-k_0^1} - F_{k-k_0^2})
 \end{aligned}$$

W obu przypadkach funkcja $f(t)$ mnożona jest przez czynnik $e^{j \frac{6\pi}{T} \cdot t}$ (z uwzględnieniem zmiany znaku). Z tego czynnika można wydzielić wartość k_0^1 i k_0^2 .

$$\begin{aligned}
 e^{j \frac{6\pi}{T} \cdot t} &= e^{j \frac{2 \cdot \text{cdot} 3\pi}{T} \cdot t} \\
 &= e^{j \frac{2\pi}{T} \cdot 3 \cdot t} \Rightarrow k_0^1 = 3
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 e^{-j \frac{6\pi}{T} \cdot t} &= e^{-j \frac{2 \cdot \text{cdot} 3\pi}{T} \cdot t} \\
 &= e^{-j \frac{2\pi}{T} \cdot 3 \cdot t} \\
 &= e^{j \frac{2\pi}{T} \cdot (-3) \cdot t} \Rightarrow k_0^2 = -3
 \end{aligned}$$

Wstawiając wartości współczynników F_k otrzymujemy

$$G_k = \frac{1}{2 \cdot j} (F_{k-k_0^1} - F_{k-k_0^2}) =$$

$$\begin{aligned}
&= \frac{1}{2 \cdot j} \left(j \cdot \frac{A}{(k - k_0^1) \cdot \pi} - j \cdot \frac{A}{(k - k_0^2) \cdot \pi} \right) = \\
&= \left\{ k_0^1 = 3 \quad k_0^2 = -3 \right\} = \\
&= \frac{1}{2 \cdot j} \left(j \cdot \frac{A}{(k - 3) \cdot \pi} - j \cdot \frac{A}{(k - (-3)) \cdot \pi} \right) = \\
&= \frac{1}{2 \cdot j} \cdot j \cdot \frac{A}{\pi} \left(\frac{1}{k - 3} - \frac{1}{k + 3} \right) = \\
&= \frac{1}{2} \cdot \frac{A}{\pi} \left(\frac{k + 3}{(k - 3) \cdot (k + 3)} - \frac{k - 3}{(k + 3) \cdot (k - 1)} \right) = \\
&= \frac{1}{2} \cdot \frac{A}{\pi} \cdot \frac{k + 3 - (k - 3)}{(k - 3) \cdot (k + 3)} = \\
&= \frac{1}{2} \cdot \frac{A}{\pi} \cdot \frac{k + 3 - k + 3}{k^2 - 9} = \\
&= \frac{1}{2} \cdot \frac{A}{\pi} \cdot \frac{6}{k^2 - 9} = \\
&= \frac{A}{\pi} \cdot \frac{3}{k^2 - 9}
\end{aligned}$$

A więc współczynniki G_k dla sygnału $g(t)$ są równe $\frac{A}{\pi} \cdot \frac{3}{k^2 - 9}$, dla $k \neq 3 \wedge k \neq -3$. Oznacza to iż współczynnik dla $k = 3$ i $k = -3$ musimy wyznaczyć jeszcze raz analizując dokładnie co podstawiamy. Zaczniemy od wyznaczenia G_3

$$\begin{aligned}
G_3 &= \frac{1}{2 \cdot j} \left(F_{3-k_0^1} - F_{3-k_0^2} \right) = \\
&= \left\{ k_0^1 = 3 \quad k_0^2 = -3 \right\} = \\
&= \frac{1}{2 \cdot j} \left(F_{3-3} - F_{3-(-3)} \right) = \\
&= \frac{1}{2 \cdot j} (F_0 - F_{3+3}) = \\
&= \frac{1}{2 \cdot j} (F_0 - F_6)
\end{aligned}$$

A więc musimy podstawić wartość współczynników F_0 oraz F_6

$$\begin{aligned}
G_3 &= \frac{1}{2 \cdot j} (F_0 - F_6) = \\
&= \frac{1}{2 \cdot j} \left(\frac{A}{2} - j \cdot \frac{A}{6 \cdot \pi} \right) = \\
&= \frac{A}{4 \cdot j} - \frac{A}{2 \cdot 6 \cdot \pi} = \\
&= \frac{A}{4 \cdot j} - \frac{A}{12 \cdot \pi} = \\
&= -\frac{A}{12 \cdot \pi} + \frac{A}{4 \cdot j}
\end{aligned}$$

Podobnie wyznaczmy współczynnik G_{-3}

$$\begin{aligned}
 G_{-3} &= \frac{1}{2 \cdot j} \left(F_{-3-k_0^1} - F_{-3-k_0^2} \right) = \\
 &= \left\{ \begin{array}{l} k_0^1 = 3 \quad k_0^2 = -3 \end{array} \right\} = \\
 &= \frac{1}{2 \cdot j} \left(F_{-3-3} - F_{-3-(-3)} \right) = \\
 &= \frac{1}{2 \cdot j} (F_{-6} - F_{-3+3}) = \\
 &= \frac{1}{2 \cdot j} (F_{-6} - F_0)
 \end{aligned}$$

A więc musimy podstawić wartość współczynników F_{-6} oraz F_0

$$\begin{aligned}
 G_3 &= \frac{1}{2 \cdot j} (F_{-6} - F_0) = \\
 &= \frac{1}{2 \cdot j} \left(j \cdot \frac{A}{-6 \cdot \pi} - \frac{A}{2} \right) = \\
 &= \frac{A}{-12 \cdot \pi} - \frac{A}{4 \cdot j} = \\
 &= -\frac{A}{12 \cdot \pi} - \frac{A}{4 \cdot j}
 \end{aligned}$$

Można także zauważyć iż nie ma konieczności wyznaczania osobno wartości współczynnika dla $k = 0$, ponieważ można go wyznaczyć z ogólnego wzoru na G_k .

Ostatecznie współczynniki zespolonego szeregu Fouriera dla funkcji przedstawionej na rysunku przyjmują wartości.

$$\begin{aligned}
 G_{-3} &= -\frac{A}{12 \cdot \pi} + \frac{A}{4 \cdot j} \\
 G_3 &= -\frac{A}{12 \cdot \pi} - \frac{A}{4 \cdot j} \\
 G_k &= \frac{A}{\pi} \cdot \frac{3}{k^2 - 9}
 \end{aligned}$$

2.3 Obliczenia mocy sygnałów - twierdzenie Parsewala

Rozdział 3

Analiza sygnałów nieokresowych. Przekształcenie całkowe Fouriera

- 3.1 Wyznaczanie transformaty Fouriera z definicji
- 3.2 Wykorzystanie twierdzeń do obliczeń transformaty Fouriera
- 3.3 Obliczenia energii sygnału za pomocą transformaty Fouriera.
Twierdzenie Parsevala

Rozdział 4

Transmisja sygnałów przez układy liniowe o stałych parametrach (LTI)

4.1 Obliczanie splotu ze wzoru

4.2 Filtry

© 2020

Wszelkie prawa zastrzeżone.

ISBN 978-83-939620-1-3

